

25 juni 2014

Rolnummer 11/1225/A

Tab.nr.: 2216
Vonnis nr.: 849

De rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Oudenaarde, **tweede kamer**, zetelend in burgerlijke zaken, heeft volgend vonnis geveld:

Ten verzoeken van:

1. _____, advocaat, kantoorhoudend te _____, en zijn echtgenote,
2. _____, landbouwster, wonende te _____,

- appellanten bij verzoekschrift in hoger beroep neergelegd ter griffie dezer rechtbank op 19 december 2011;
- oorspronkelijke eisende partijen op derdenverzet;
- hebbende als raadsman Mter G. De Troyer, advocaat te Ninove;

tegen:

1. _____, notaris, kantoorhoudend te _____,
2. **DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE INSPECTEUR** van de afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen, bevoegd voor het grondgebied van de provincie Oost-Vlaanderen, met burelen gevestigd te 9000 Gent, Gebr. Van Eyckstraat 2-6,

- geïntimeerden;
- de eerste oorspronkelijke verweerder op derdenverzet en de tweede oorspronkelijke vrijwillig tussenkomende partij op derdenverzet;
- de eerste niet verschenen, de tweede hebbende als raadsman Mters V. Tollenaere en W. Vanbiervliet, advocaten te Gent;

De artikelen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd.

De zaak werd integraal hernomen gelet op de gewijzigde samenstelling van de rechtbank.

De partijen werden gehoord in hun middelen en besluiten en de overgelegde stukken werden ingezien.

1. Procedurele voorgaanden en vorderingen van partijen.

Appellanten tekenden tijdig en regelmatig beroep aan tegen het vonnis in eerste aanleg en op tegenspraak gewezen door de Vrederechter van het kanton Oudenaarde-Kruishoutem zetel Oudenaarde dd. 17 november 2011 in de zaak onder _____ en _____

De zaak werd gepleit en behandeld overeenkomstig art. 750 Ger.W.

De rechtbank verwijst integraal en uitdrukkelijk naar hetgeen zij reeds heeft uiteengezet in haar tussenvonnissen dd. 20 juni 2012 en 28 november 2012 en herneemt samengevat het volgende :

Bij beschikking van de Vrederechter dd. 23 oktober 2008 kanton Oudenaarde-Kruishoutem, zetel Oudenaarde, werd in een procedure tussen de Gewestelijk Stedebouwkundig Inspecteur van de afdeling ruimtelijke ordening en het echtpaar en , thans appellanten, aan eerstgenoemde machtiging verleend om een boedelbeschrijving te laten opmaken van alle goederen toebehorend aan de huwgemeenschap . Hiertoe werd notaris uit aangesteld. Het echtpaar werd gesommeerd aanwezig te zijn bij de boedelbeschrijving, op straffe van een dwangsom van 500 EUR per aanmaning. De beschikking werd uitvoerbaar bij voorraad verklaard; tegen deze beschikking staat geen rechtsmiddel meer open.

Op 2 november 2011 wordt door voormelde notaris (eerste geïntimeerde) overeenkomstig artikel 1184, lid 1 Ger.W. een verzoek gericht aan de Vrederechter (cfr. stukkenbundel) :

"In uitvoering van art. 1184 Ger.W. leg ik u huidig incident voor teneinde te weten of de slotvacatie doorgang kan vinden". In bijlage zijn de vacaties inventaris dd. 20 februari 2009, 17 april 2009 en 2 oktober 2009 gevoegd. (ter griffie neergelegd op 2 april 2014)

In antwoord hierop verleende de Vrederechter beschikking op 1 december 2009. De Vrederechter oordeelde dat het echtpaar er een obstructieve houding op nahield bij de uitvoering van de boedelbeschrijving. Het echtpaar werd veroordeeld tot opgave binnen de 15 dagen na betekening van de beschikking :

- van de goederen van de huwgemeenschap die zich bevinden in het gebouw van de
- van alle gelden, waarden, aandelen, obligaties en alle andere effecten van de huwgemeenschap,

Dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 500 EUR per dag en per persoon, met een maximum van 50.000 EUR.

Op 29 december 2009 tekende de heer derdenverzet aan tegen deze beschikking van 1 december 2009 (procedure), met bijgaand verzoek tot wraking van de Vrederechter, dit wrakingsverzoek herhalend op 31 augustus 2010 ; deze wrakingsverzoeken werden afgewezen.

Bij verzoekschrift dd. 13 januari 2010 kwam de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur (tweede geïntimeerde) vrijwillig tussen in de procedure.

De heer vorderde in zijn dagvaarding op derdenverzet in grote lijnen het derdenverzet ontvankelijk en gegrond te verklaren, het verzoek tot wraking van de Vrederechter toe te kennen, de vordering zoals gesteld door de notaris als

ontoelaatbaar af te wijzen, minstens de nietigheid van de beschikking zelf uit te spreken, en met betrekking tot de grond van de zaak de beschikking dd. 1 december 2009 ten aanzien van de heer | te vernietigen wegens schending van de non- ultra- petita-regel. De vordering gesteld door de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur met betrekking tot de rechtsplegingsvergoeding werd betwist.

Notaris legde in deze procedure conclusie neer op 21 mei 2010 en gedroeg zich naar de wijsheid van de rechtbank.

De Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur betwistte integraal de vordering op derdenverzet van de heer vroeg akte te verlenen van zijn vrijwillige tussenkomst, vorderde de samenvoeging met het (hierna vermeld) dossier op derdenverzet ingeleid door Mevr. echtgenote van Dhr. en vorderde de heer te veroordelen tot de kosten van de procedure en een rechtsplegingsvergoeding bepaald op 2.000 EUR, gezien het tergend en roekeloos karakter van de procedure.

Op 3 maart 2010 tekende mevrouw | eveneens derdenverzet aan tegen voormelde beschikking (procedure 10A232). Zij vorderde de vordering van notaris ontoelaatbaar te laten verklaren en de beschikking dd. 1 december 2009 ten aanzien van haarzelf integraal te horen vernietigen, in hoofdzaak omwille van de schending van de non-ultra-petita-regel. Op 2 september 2009 kwam de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur (tweede geïntimeerde) ook vrijwillig tussen in deze procedure. Hij betwistte de vordering van Mevr. en ontwikkelde hiertoe dezelfde argumenten als in de procedure lastens de heer | (cfr.hierboven). Hij vorderde de samenvoeging met het (hierboven vermeld) dossier op derdenverzet ingeleid door de heer | , haar echtgenoot en vorderde mevrouw | te veroordelen tot de kosten van de procedure en een rechtsplegingsvergoeding bepaald op 2.000 EUR, gezien het tergend en roekeloos karakter van de procedure.

De notaris gedroeg zich ook in deze procedure naar de wijsheid van de rechtbank.

2. Vonnis a quo.

Bij beschikking op derdenverzet dd. 17 november 2011 besliste de Vrederechter van het kanton Oudenaarde-Kruishoutem, zetel Oudenaarde dat beide voormelde procedures (en) dienden te worden samengevoegd op basis van samenhang.

De beschikking dd. 1 december 2009 werd integraal bevestigd en uitvoerbaar bij voorraad verklaard.

Derdenverzetters werden veroordeeld tot de kosten van de procedure, zoals vermeld in de beschikking. De door de Gewestelijk Stedenbouwkundig Inspecteur gevorderde rechtsplegingsvergoeding werd herleid tot het basisbedrag ad 1.320 EUR.

3. Grieven.

Appellanten kunnen zich met voormeld vonnis dd. 17 november 2011 niet verzoenen en roepen samengevat volgende grieven in :

- Omtrent de samenvoeging van de dossiers : beide dossiers werden afzonderlijk en met gesloten deuren behandeld ; in graad van beroep kan niet voor het eerst de samenvoeging worden bevolen. De rechten der verdediging worden hierdoor geschonden.
- De vordering ingeleid door notaris is ontoelaatbaar, gezien deze niet werd ingeleid per dagvaarding, maar wel door middel van een beknopt schrijven. Indien dit al zou kunnen worden beschouwd als een verzoekschrift, zijn de voorschriften van art. 1026 Ger.W. miskend. De uitspraak door de Vrederechter diende op de minuut te gebeuren, overeenkomstig art. 1184 Ger.W. Dit werd miskend.
- De Vrederechter heeft ultra petita uitspraak gedaan, in schending van de procesautonomie van de partijen : er werd door notaris enkel gevraagd te oordelen over het feit of de slotvacatie zou kunnen doorgaan. Hieromtrent werd zelfs niet geoordeeld. Bij conclusies stellen appellanten dat de Vrederechter daarenboven evenmin ambtshalve een dwangsom kon opleggen. Overeenkomstig art. 1385 bis Ger.W. kan dit enkel op vordering van één van de partijen, hetgeen in deze zaak niet is gebeurd. Bovendien miskent de Vrederechter in zijn beschikking het zeer duidelijke artikel 1182 Ger.W.

Appellanten vorderen het hoger beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren, het vonnis a quo teniet te doen en opnieuw wijzende het vonnis a quo van onwaarde te verklaren en/of de zaak te verwijzen naar de eerste rechter met het oog op een tegensprekelijke behandeling in eerste aanleg, minstens de oorspronkelijke vordering af te wijzen als ontoelaatbaar, minstens ongegrond.

Appellanten vorderen geïntimeerden te veroordelen tot de kosten van beide aanleggen.

4. Standpunt geïntimeerden.

4.1. Eerste geïntimeerde gedraagt zich naar de wijsheid van de rechtbank. (stuk 10 van het dossier)

4.2. Tweede geïntimeerde vordert het hoger beroep ontvankelijk te verklaren, doch af te wijzen als ongegrond; volgens tweede geïntimeerde doen appellanten er alles om het afsluiten van de bij beschikking bevolen boedelbeschrijving tegen te werken en te rekken in tijd. Zij vorderen appellanten te horen veroordelen tot de kosten van het hoger beroep, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding bepaald op 1.320 EUR.

5. Ten gronde.

5.1. Met betrekking tot de samenvoeging.

Door de Gewestelijk Stedebouwkundig Inspecteur wordt in de dossiers op derdenverzet (en) de samenvoeging gevraagd aan de Vrederechter, hetgeen door de Vrederechter werd toegekend in het vonnis a quo, gelet op de samenhang van de dossiers.

De rechtbank volgt het standpunt van de eerste rechter : teneinde onverenigbare oplossingen bij een afzonderlijke berechting te vermijden, is het wenselijk overeenkomstig art. 30 Ger.W. beide dossiers samen te behandelen.

De dossiers worden op derdenverzet opnieuw voor dezelfde rechter gebracht, namelijk de Vrederechter, zodat geen sprake is van een behandeling van de zaken voor rechtbank in 2 verschillende aanleggen.

Er is geen sprake van schending van de rechten der verdediging : de in beide procedure aangehaalde argumenten zijn identiek en gelijklopend. Integendeel, indien de zaken niet samengevoegd zouden worden, zou dit de goede rechtsbedeling in de weg staan.

De vordering van appellanten op dit punt dient te worden afgewezen.

5.2. Inzake de exceptie van ontoelaatbaarheid van de oorspronkelijke vordering van notaris | , minstens de exceptie van nietigheid van de beschikking van de Vrederechter dd. 1 december 2009.

De toepassing van artikel 1184 Ger.W. behoort tot het alleenrecht van de notaris en is bedoeld met het oog op een correcte voortgang van de boedelbeschrijving. Indien de notaris, aangesteld door de Vrederechter, zou blijven stilzitten, kan dit een schijn van partijdigheid wekken.

Appellanten werpen op dat de vordering door de notaris niet rechtsgeldig zou zijn ingeleid, gezien de notaris de procedure overeenkomstig art. 1184 Ger. W. zou hebben ingeleid bij gewone brief. Hoewel de notarissen in de praktijk bij de toepassing van art. 1184 Ger.W. blijkbaar meestal kiezen voor een verzoekschrift, is in art. 1184 Ger.W. geen enkele vormvereiste voorzien; het betreft een procedurevorm "sui generis", die zelfs mondeling zou kunnen worden gesteld.

Appellanten werpen tevens op dat de beschikking van de Vrederechter dd. 1 december 2009 van onwaarde/nietig zou zijn gezien de Vrederechter is afgeweken van art. 1184 Ger.W. waarin bepaald is dat de vrederechter op de "minuut" van het proces-verbaal van boedelbeschrijving zijn beschikking stelt. Dit is echter niet op straffe van nietigheid voorgeschreven. In onderhavige zaak heeft de vrederechter een afzonderlijke beschikking gemaakt. De opmerking van appellanten dat de uitspraak diende te geschieden op de minuut, treft niet de toelaatbaarheid of ontvankelijkheid van de vordering van de notaris ; dit zou enkel kunnen leiden tot een eventuele nietigheid van de beschikking zelf, voor zoverre zou bewezen zijn dat wetsbepalingen, op straffe van nietigheid voorgeschreven, niet zouden zijn nageleefd; noch in art. 1184 Ger.W. noch in art. 780 Ger.W. wordt gesteld dat de beschikking op de minuut van het P.V. moeten zijn gesteld, op straffe van nietigheid.

De door appellanten opgeworpen exceptie van ontoelaatbaarheid, minstens tot nietigheid van de beschikking dd. 1 december 2009 dient te worden afgewezen.

5.3. Ten gronde.

Artikel 1184 lid 1 Ger.W. is zeer summier en bepaalt eenvoudig dat indien bij een boedelbeschrijving moeilijkheden rijzen of indien vorderingen worden gedaan met het oog op het beheer van het vermogen of van de onverdeelde massa of uit andere oorzaken en de andere partijen daaraan niet tegemoetkomen, de notaris zich tot de vrederechter kan wenden. (T. VAN SINAY, "Enkele actuele topics inzake boedelbeschrijving", T.Not., 2005, (239))

Hij doet dit op verzoek van een partij die de correcte voortgang van de boedelbeschrijving wenst. Het komt echter alleen aan de notaris toe om in te schatten of incidenten zodanig ernstig zijn dat zij hem/haar verhinderen de boedelbeschrijving verder te zetten en/of af te werken. In onderhavige zaak heeft de notaris de kwetsieuzere incidenten gevoegd aan zijn verzoek tot de Vrederechter (neergelegd ter griffie op 2 april 2014). Uit de vacatie van 2 oktober 2009 blijkt dat appellanten zélf de notaris hebben verzocht om de problemen voor te leggen aan de Vrederechter.

Appellanten waren van oordeel dat de slotvacatie op 2 oktober 2009 niet kon doorgaan gezien er zich nog goederen van de huwgemeenschap bevinden/bevonden in de ruimten van de [] waarvan Mevr. [] (!), appellante de zaakvoerder is, en de ruimten nog niet konden worden bezichtigd teneinde de inventaris verder te zetten. Begrijpe wie begrijpen kan ... Dit zou door appellanten zijn gemeld op de vacatie van 17 april 2009. De notaris werd geconfronteerd met deze 'virtuele' discussie of de slotvacatie al dan niet zou kunnen doorgaan en heeft de Vrederechter geadiëerd overeenkomstig art. 1184 Ger.W. op verzoek van appellanten.

De rechtbank stelt vast dat in de akte van de vacatie van 17 april 2009 van deze problematiek niets terug te vinden is. De rechtbank stelt bovendien vast dat er sedert de vacatie van 17 april 2009 en de door de notaris (ruim op tijd) voorgestelde slotvacatie op 2 oktober 2009, waarop appellante [] zelfs niet aanwezig was, méér dan 5 maanden zijn verstreken. De rechtbank stelt bovendien vast dat er – ondanks het schrijven van de raadslieden van appellanten (dd. 19 mei 2009) en het antwoord hierop van tweede geïntimeerde (23 juni 2009) intussentijd met betrekking tot de aangifte van alle goederen afhangend van de huwgemeenschap – NIETS is gebeurd. De rechtbank kan dan niets anders dan – zoals de Vrederechter – besluiten dat appellanten het afsluiten van de boedelbeschrijving niet wensen te benaarstigen, wel integendeel deze met alle mogelijke dilatoire middelen tegenwerken : de boedelbeschrijving werd reeds bevolen bij beschikking van de Vrederechter dd. 23 oktober 2008 !

Uit de wettelijke plicht om loyaal en binnen redelijke termijn mee te werken aan de totstandkoming van de boedelbeschrijving (die op zich een bewarende maatregel is), volgt ook dat de Vrederechter, op verzoek van de notaris de nodige maatregelen moet kunnen treffen teneinde de boedelbeschrijving vooruit te helpen. Welke maatregelen de Vrederechter noodzakelijk oplegt, behoort tot ZIJN beslissingsbevoegdheid. De rechtbank is van oordeel dat de Vrederechter door het nemen van bepaalde (bewarende) maatregelen niet ultra petita oordeelt : dit is inherent aan de bepaling en de invulling van art. 1184, lid 1 Ger.W.

De Vrederechter kan op verzoek van de notaris, een door middel van dwangsom gesanctioneerd bevel tot medewerking opleggen aan de partij die weigert mee te werken (P. Taelman, De notaris en de dwangsom in J. Boel, H. Bocken, S. Devos, C. Engels, P. Vandenbergh, A. Wylleman, *Liber Amicorum Christian De Wulf*, Brugge, die Keure, 2003, 345-347). Enige voorwaarde hierbij is dat deze dwangsom wordt gevorderd door één van de partijen, hetgeen een essentiële voorwaarde is overeenkomstig art. 1385 bis Ger.W. In onderhavige zaak werd de toepassing van de dwangsom niet gevorderd, noch door eerste noch door tweede geïntimeerde.

De rechtbank gaat niet akkoord met het argument van tweede geïntimeerde dat de Vrederechter de reeds (bij vonnis dd. 23 oktober 2008) toegekende dwangsom eenvoudigweg en ambtshalve heeft aangepast aan de omstandigheden en evolutie van

het dossier. Vooreerst stelt de rechtbank vast dat inderdaad reeds een dwangsom werd opgelegd bij vonnis dd. 23 oktober 2008 (deze was gekoppeld aan de aanwezigheid van de partijen bij de boedelbeschrijving), maar dat het niet aan de Vrederechter toekomt om de opgelegde dwangsom conform de omstandigheden aan te passen, zoals werd gedaan in het vonnis a quo : de dwangsom werd gekoppeld aan de actieve medewerking van appellanten aan de boedelbeschrijving. Deze (ambtshalve) aanpassing druist in tegen het gezag van gewijsde van voormeld vonnis en tegen de wettelijke vereiste van art. 1385 bis Ger.W.

De dwangsom kan niet worden opgelegd en het vonnis dient op dit punt te worden hervormd.

Echter, de rechtbank meent uit het dossier geen enkel redelijk argument te kunnen halen waarom geen toepassing zou kunnen worden gemaakt van art. 1182 Ger.W. Uit de obstruerende houding van appellanten dient immers te worden afgeleid dat de boedelbeschrijving op grond van verklaringen de enige "geoorloofde" wijze is waarop die kan worden afgerond. Door de notaris werd in zijn verzoek niet alleen gevraagd of de slotvacatie doorgang kon vinden, ja of neen ; door het bijvoegen van de incidenten heeft de notaris aan de Vrederechter ook een oplossing voor de aanhoudende problematiek gevraagd. De rechtbank leest in de besluiten van tweede geïntimeerde (wiens belangen door de toepassing van art. 1182 Ger.W. zouden kunnen geschaad worden) dat tegen de toepassing van art. 1182 Ger.W. geen bezwaar wordt geformuleerd ; er kan zodoende moeilijk staande gehouden worden dat de belangen van appellanten (die bij toepassing van art. 1182 Ger.W. een EIGEN verklaring van hun EIGEN goederen zouden afleggen, die bovendien voor "waar" zou worden aanzien) hierdoor zouden geschaad worden.

De rechtbank is aldus van oordeel dat vóór de slotvacatie toepassing dient te worden gemaakt van art. 1182 Ger.W.

Bovendien door de procedure op derdenverzet hebben de procedure in eerste aanleg en de beschikking een tegensprekelijk karakter gekregen.

5.4. Met betrekking tot de kosten.

Gezien het hoger beroep deels gegrond wordt verklaard, deels ongegrond, dient elke procespartij in te staan voor zijn eigen kosten en worden de rechtsplegingsvergoedingen gecompenseerd.

OP DEZE GRONDEN

DE RECHTBANK, rechtdoende op tegenspraak en in graad van beroep,

Wijst de exceptie van gebrek aan samenhang van de procedures A.R. nr. en af.

Wijst de exceptie van ontoelaatbaarheid van de ingestelde vordering, minstens de ingeroepen nietigheid van de beschikking dd. 17 november 2011 af.

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch slechts gedeeltelijk gegrond, vernietigt

dienvolgens het vonnis a quo en recht doend op de oorspronkelijke vordering :

Veroordeelt appellanten tot het afleggen van een verklaring overeenkomstig art. 1182, lid 2 Ger.W. met betrekking tot de goederen afhangend van de huwgemeenschap van appellanten die zich bevinden in het gebouw/de gebouwen van de binnen de 15 dagen na de betekening van dit vonnis.

Veroordeelt appellanten tot opgave aan de notaris van alle overige gelden, waarden, aandelen, obligaties en alle andere effecten die van hun huwgemeenschap afhangen, binnen de 15 dagen na de betekening van huidig vonnis.

Zegt voor recht dat een slotvacatie dient door te gaan binnen de 3 maanden na de betekening van dit vonnis.

Wijzen partijen terug naar de aangestelde, Dhr. , voor afhandeling van de boedelbeschrijving;

Veroordeelt elke partij tot zijn eigen kosten in beide aanleggen en compenseert de rechtsplegingsvergoedingen in beide aanleggen.

Wijst het meer- en anders gevorderde af.

Aldus gedaan en uitgesproken in openbare terechtzitting gehouden in het gerechtsgebouw te Oudenaarde op **vijfentwintig juni tweeduizend en veertien**.

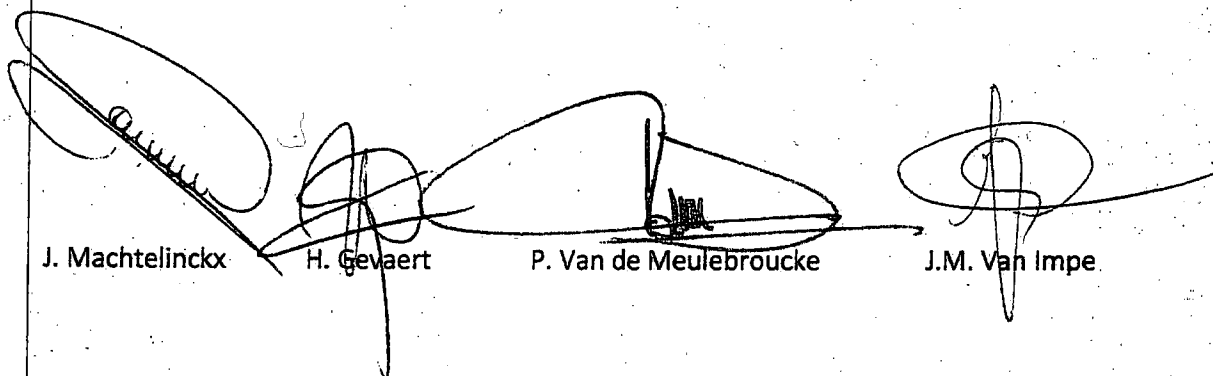
Aanwezig :

De heer J.M. Van Impe, ondervoorzitter, voorzitter der kamer;

De heer P. Van de Meulebroucke, rechter;

Mevrouw H. Gevaert, rechter;

De heer J. Machtelinckx, griffier.

J. Machtelinckx

H. Gevaert

P. Van de Meulebroucke

J.M. Van Impe